Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 24ης Νοεμβρίου 2022[1]

Υπόθεση C-234/21

Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL,
NG,
WL
κατά
Conseil des ministres

[αίτηση του Cour constitutionnelle (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Βέλγιο)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Έλεγχος της απόκτησης και της κατοχής πυροβόλων όπλων – Απαγορευμένα πυροβόλα όπλα – Οδηγία 91/477/ΕΟΚ – Άρθρο 7, παράγραφος 4α – Μεταβατικό καθεστώς για ορισμένα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα – Απουσία πρόβλεψης δυνατότητας των κρατών να προβλέψουν μεταβατικό καθεστώς για όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων – Άρθρο 1, παράγραφος 1, σημείο 1 – Έννοια του πυροβόλου όπλου – Απαίτηση άδειας για την κατοχή όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων – Κύρος – Ισότητα έναντι του νόμου – Δικαίωμα ιδιοκτησίας»

1. Στο πλαίσιο προσφυγής κατά της τροποποίησης του νόμου περί όπλων[2], το Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο, Βέλγιο) εκφράζει αμφιβολίες ως προς το κύρος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ[3], όπως αυτό εισήχθη με την οδηγία (ΕΕ) 2017/853[4], η οποία μεταφέρθηκε στο βελγικό δίκαιο κατόπιν της εν λόγω τροποποίησης.

2. Η νομοθετική αυτή τροποποίηση είχε ως συνέπεια να απαγορευθούν το 2019 ορισμένοι τύποι ημιαυτόματων όπλων των οποίων η απόκτηση και η κατοχή επιτρέπονταν έως τότε στο Βέλγιο. Αντιθέτως, τα ίδια αυτά όπλα, εφόσον είχαν αποκτηθεί νομίμως και καταχωριστεί στο σχετικό

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

[2] Loi du 5 mai 2019 portant des dispositions diverses en matière pénale et en matière de cultes, et modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie et le Code pénal social (νόμος της 5ης Μαΐου 2019 σχετικά με διάφορες διατάξεις για ποινικά και θρησκευτικά θέματα και για την τροποποίηση του νόμου της 28ης Μαΐου 2002 σχετικά με την ευθανασία και τον κοινωνικό ποινικό κώδικα) (*Moniteur belge* της 24ης Μαΐου 2019, σ. 50023· στο εξής: νόμος της 5ης Μαΐου 2019). Ο νόμος αυτός τροποποίησε τον Loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes [νόμο της 8ης Ιουνίου 2006, περί οικονομικής και ατομικής φύσεως δραστηριοτήτων σχετικών με όπλα (*Moniteur belge* της 9ης Ιουνίου 2006, σ. 29840· στο εξής: νόμος περί όπλων)].

[3] Οδηγία του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1991, σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων (ΕΕ 1991, L 256, σ. 51, και διορθωτικό ΕΕ 1991, L 299, σ. 50). Η οδηγία αυτή καταργήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2021/555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων (ΕΕ 2021, L 115, σ. 1).

[4] Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων (ΕΕ 2017, L 137, σ. 22).

μητρώο πριν από τις 13 Ιουνίου 2017, μπορούσαν να συνεχίσουν να κατέχονται, σε μεταβατική βάση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, βάσει της δυνατότητας που παρέσχε στα κράτη μέλη το νέο άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477.

3. Ωστόσο, το προβλεπόμενο στο άρθρο αυτό μεταβατικό καθεστώς δεν έχει εφαρμογή στους κατόχους ημιαυτόματων όπλων τα οποία έχουν μετατραπεί είτε σε όπλα που εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια, ερεθιστικές ουσίες, άλλες ενεργές ουσίες ή πυροτεχνικά βλήματα είτε σε όπλα χαιρετισμού ή κρότου.

4. Το Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477. Κατά τη γνώμη του, το άρθρο αυτό ενδέχεται να έρχεται σε σύγκρουση με την αρχή της ισότητας έναντι του νόμου, με την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων και με το δικαίωμα ιδιοκτησίας που προβλέπονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 20, 21 και 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), καθώς και με την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

I. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης. Η οδηγία 91/477

5. Το άρθρο 1 ορίζει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) "πυροβόλο όπλο": οποιοδήποτε φορητό όπλο με κάννη το οποίο εκτοξεύει, είναι σχεδιασμένο να εκτοξεύει ή μπορεί να μετατραπεί ώστε να εκτοξεύει βολίδα ή βλήμα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης, εκτός εάν εξαιρείται από τον εν λόγω ορισμό για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος ΙΙΙ. Τα πυροβόλα όπλα κατατάσσονται στο παράρτημα Ι μέρος ΙΙ.

   Θεωρείται ότι ένα αντικείμενο μπορεί να μετατραπεί ώστε να εκτοξεύει βολίδα ή βλήμα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης, εάν:

   α) έχει τη μορφή πυροβόλου όπλου· και

   β) λόγω της κατασκευής του ή του υλικού από το οποίο είναι κατασκευασμένο, μπορεί να υποστεί τη μετατροπή αυτή·

2) "ουσιώδη συστατικά μέρη": η κάννη, ο σκελετός, ο υποδοχέας, συμπεριλαμβανομένων του άνω και του κάτω υποδοχέα, κατά περίπτωση, ο φορέας κλείστρου, το βύκιο, το κινητό ουραίο ή το κλείστρο, τα οποία, ως μεμονωμένα αντικείμενα, περιλαμβάνονται στην ίδια κατηγορία με το πυροβόλο όπλο στο οποίο είναι ενσωματωμένα ή προορίζονται να ενσωματωθούν·

[…]

4) "όπλα που χρησιμοποιούνται για να δίνουν σήμα συναγερμού και για σηματοδοσία": συσκευές οι οποίες είναι σχεδιασμένες ώστε να δέχονται και να πυροδοτούν μόνο αβολίδωτα φυσίγγια, ερεθιστικές ουσίες, άλλες ενεργές ουσίες ή πυροτεχνικά βλήματα σηματοδοσίας, και οι οποίες δεν είναι δυνατόν να μετατραπούν ώστε να εκτοξεύουν βολίδα ή βλήμα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης·

5) "όπλα χαιρετισμού και κρότου": πυροβόλα όπλα που έχουν υποστεί ειδική μετατροπή προκειμένου να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την εκτόξευση αβολίδωτων φυσιγγίων, για χρήσεις όπως οι θεατρικές παραστάσεις, φωτογραφίσεις, κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά γυρίσματα, ιστορικές αναπαραστάσεις, παρελάσεις, αθλητικές εκδηλώσεις και εκπαίδευση·

6) "απενεργοποιημένα πυροβόλα όπλα": πυροβόλα όπλα που έχουν καταστεί οριστικά ακατάλληλα προς χρήση μέσω απενεργοποίησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλα τα ουσιώδη συστατικά μέρη του εν λόγω πυροβόλου όπλου κατέστησαν οριστικά ακατάλληλα προς χρήση και μη δυνάμενα να αφαιρεθούν, να αντικατασταθούν ή να τροποποιηθούν κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή οποιαδήποτε ενδεχόμενη επανενεργοποίηση του πυροβόλου όπλου·

[…]».

6. Το άρθρο 3 ορίζει τα εξής:

«[…] τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλάβουν στη νομοθεσία τους διατάξεις αυστηρότερες από αυτές που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία».

7. Το άρθρο 6 προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την απαγόρευση της απόκτησης και κατοχής των πυροβόλων όπλων, των ουσιωδών συστατικών μερών και των πυρομαχικών που κατατάσσονται στην κατηγορία Α. Διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω πυροβόλα όπλα, ουσιώδη συστατικά μέρη και πυρομαχικά που κρατούνται παράνομα κατά παράβαση της απαγόρευσης αυτής, κατάσχονται.

2. Για την προστασία της ασφάλειας των υποδομών ζωτικής σημασίας, των εμπορικών θαλάσσιων μεταφορών, των αποστολών μεγάλης αξίας και των ευαίσθητων εγκαταστάσεων, καθώς και για σκοπούς εθνικής άμυνας και εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς, ερευνητικούς και ιστορικούς σκοπούς, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να χορηγούν σε μεμονωμένες περιπτώσεις, κατ' εξαίρεση και με τη δέουσα αιτιολόγηση, άδειες για τα πυροβόλα όπλα, ουσιώδη συστατικά μέρη και πυρομαχικά που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, εφόσον αυτό δεν αντίκειται στη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

[…]

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους [αθλητές σκοποβολής] να αποκτούν και να κατέχουν ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που κατατάσσονται στο σημείο 6 ή 7 της κατηγορίας Α, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

[…]».

8. Το άρθρο 7, παράγραφος 4α, έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να επιβεβαιώνουν, ανανεώνουν ή να παρατείνουν άδειες για ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που κατατάσσονται στο σημείο 6, 7 ή 8 της κατηγορίας Α, όσον αφορά πυροβόλο όπλο ταξινομημένο στην κατηγορία Β, και τα οποία έχουν αποκτηθεί νόμιμα και καταχωριστεί πριν τις 13 Ιουνίου 2017, με την επιφύλαξη των υπολοίπων προϋποθέσεων που τίθενται στην παρούσα οδηγία […].

[…]»

9. Το παράρτημα Ι, μέρος ΙΙ, διαλαμβάνει τα εξής:

«ΙΙ. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, τα πυροβόλα όπλα κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

Α.

Κατηγορία Α – Απαγορευμένα πυροβόλα όπλα

1. Εκρηκτικοί στρατιωτικοί μηχανισμοί και εκτοξευτές.

2. Τα αυτόματα πυροβόλα όπλα.

3. Τα πυροβόλα όπλα που έχουν τη μορφή άλλου αντικειμένου.

4. Τα πυρομαχικά με διατρητικές, εκρηκτικές ή εμπρηστικές σφαίρες καθώς και τα βλήματα γι' αυτά τα πυρομαχικά.

5. Τα πυρομαχικά για πιστόλια και περίστροφα με διαστελλόμενα βλήματα καθώς και τα βλήματα αυτά, εκτός από τα κυνηγετικά όπλα και τα όπλα σκοποβολής για τα πρόσωπα που έχουν σχετική άδεια να χρησιμοποιούν τα όπλα αυτά.

6. Τα αυτόματα πυροβόλα όπλα που έχουν μετατραπεί σε ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα, με την επιφύλαξη του άρθρου 7, παράγραφος 4α.

7. Οποιοδήποτε από τα ακόλουθα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα με κεντρική επίκρουση:

   α) βραχύκαννα πυροβόλα όπλα ικανά για περισσότερες από 21 βολές χωρίς επαναγέμιση, εάν:

      i) γεμιστήρας χωρητικότητας μεγαλύτερης των 20 φυσιγγίων αποτελεί μέρος του εν λόγω πυροβόλου όπλου· ή

      ii) σε αυτό εισάγεται αφαιρούμενος γεμιστήρας χωρητικότητας μεγαλύτερης των 20 φυσιγγίων·

   β) μακρύκαννα πυροβόλα όπλα ικανά για περισσότερες από 11 βολές χωρίς επαναγέμιση, εάν:

      i) γεμιστήρας χωρητικότητας μεγαλύτερης των 10 φυσιγγίων αποτελεί μέρος του εν λόγω πυροβόλου όπλου· ή

ii) σε αυτό εισάγεται αφαιρούμενος γεμιστήρας χωρητικότητας μεγαλύτερης των 10 φυσιγγίων.

8. Ημιαυτόματα μακρύκαννα πυροβόλα όπλα (δηλαδή πυροβόλα όπλα που προβλέπεται αρχικά να πυροδοτούνται από τον ώμο) των οποίων το μήκος μπορεί να μειωθεί κάτω των 60 cm, χωρίς απώλειες όσον αφορά τη λειτουργικότητα, με αναδιπλούμενο ή τηλεσκοπικό κοντάκι ή με κοντάκι που μπορεί να αφαιρεθεί χωρίς εργαλεία.

9. Οποιοδήποτε πυροβόλο όπλο αυτής της κατηγορίας που έχει μετατραπεί είτε σε όπλο που εκτοξεύει αβολίδωτα φυσίγγια, ερεθιστικές ουσίες, άλλες ενεργές ουσίες ή πυροτεχνικά βλήματα είτε σε όπλο χαιρετισμού ή κρότου.

[…]»

Β. Το βελγικό δίκαιο. Ο νόμος περί όπλων[5]

10. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, διαλαμβάνει τα εξής:

«Ως απαγορευμένα όπλα θεωρούνται:

[…]

19° τα αυτόματα πυροβόλα όπλα που έχουν μετατραπεί σε ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα·

20° τα ημιαυτόματα μακρύκαννα πυροβόλα όπλα των οποίων το μήκος μπορεί να μειωθεί κάτω των 60 cm, χωρίς απώλειες όσον αφορά τη λειτουργικότητα, με αναδιπλούμενο ή τηλεσκοπικό κοντάκι ή με κοντάκι που μπορεί να αφαιρεθεί χωρίς εργαλεία».

11. Το άρθρο 3, παράγραφος 4, ορίζει τα εξής:

«Τα πυροβόλα όπλα τα οποία έχουν μετατραπεί σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων, ερεθιστικών ουσιών, άλλων ενεργών ουσιών ή πυροτεχνικών βλημάτων ή τα οποία έχουν μετατραπεί σε όπλα χαιρετισμού και κρότου, καθώς και τα πυροβόλα όπλα που δεν έχουν υποστεί μετατροπή προς τον σκοπό αυτόν και χρησιμεύουν αποκλειστικά για την εκτόξευση των προαναφερθέντων φυσιγγίων ή ουσιών, εξακολουθούν να εμπίπτουν στην κατηγορία στην οποία είχαν ενταχθεί βάσει των παραγράφων 1 και 3.»

12. Το άρθρο 45/2 έχει ως εξής:

«Όσοι απέκτησαν νομίμως και καταχώρισαν στα σχετικά μητρώα πριν τις 13 Ιουνίου 2017 όπλο που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημεία 19 και 20, είτε κατόπιν χορήγησης αδείας είτε κατόπιν καταχώρισης βάσει άδειας θήρας, ειδικού πιστοποιητικού φύλαξης ή άδειας αθλητή σκοποβολής, είτε κατόπιν καταχώρισης στο μητρώο εγκεκριμένου προσώπου, μπορούν να συνεχίσουν να κατέχουν το όπλο αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις σχετικά με την κατοχή όπλων. Το όπλο αυτό μπορεί να μεταβιβαστεί μόνο σε αθλητές σκοποβολής που αναφέρονται στο άρθρο 27, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, και σε οπλοπώλες, συλλέκτες ή εγκεκριμένα για τον σκοπό αυτόν μουσεία. Το πυροβόλο όπλο μπορεί επίσης να απενεργοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, σημείο 3, ή να παραδοθεί.»

[5] Παραθέτω τα άρθρα όπως τροποποιήθηκαν με τον νόμο της 5ης Μαΐου 2019.

II. Τα πραγματικά περιστατικά, η ένδικη διαφορά και το προδικαστικό ερώτημα

13. Στις 22 Νοεμβρίου 2019 η ένωση Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL και δύο ιδιώτες άσκησαν ενώπιον του Cour constitutionnelle (Συνταγματικού Δικαστηρίου) προσφυγή κατά διαφόρων άρθρων του νόμου της 5ης Μαΐου 2019[6], για την τροποποίηση του νόμου περί όπλων, με τον οποίο η οδηγία 2017/853 μεταφέρθηκε στο βελγικό δίκαιο.

14. Σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, τα ημιαυτόματα όπλα που μετατρέπονται σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων πωλούνταν ελεύθερα στο Βέλγιο. Μετά την έναρξη ισχύος του άρθρου 153, παράγραφος 5, και του άρθρου 163 του νόμου της 5ης Μαΐου 2019[7], τα πρόσωπα που είχαν αποκτήσει όπλα αυτού του είδους κατέστησαν κάτοχοι είτε απαγορευμένου όπλου είτε όπλου το οποίο, ελλείψει απαιτούμενης άδειας, δεν μπορούσε να νομιμοποιηθεί, δεδομένου ότι η άδεια έπρεπε, κατ' αρχήν, να έχει ληφθεί πριν από την απόκτησή του.

15. Αντιθέτως, οι κάτοχοι των αρχικών ημιαυτόματων πυροβόλων όπλων (ήτοι, αυτών που δεν υπέστησαν μετατροπή) που τα είχαν αποκτήσει νομίμως και καταχωρίσει πριν από τις 13 Ιουνίου 2017 επωφελούνται μεταβατικού καθεστώτος που τους επιτρέπει να τα διατηρήσουν υπό την κατοχή τους[8].

16. Το Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) αναφέρει ότι η οδηγία 2017/853 τροποποίησε, για λόγους προστασίας της δημόσιας ασφάλειας, την οδηγία 91/477 και ενέταξε τα ημιαυτόματα όπλα στον κατάλογο απαγορευμένων πυροβόλων όπλων (κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8). Για παρόμοιους λόγους, τα όπλα που έχουν μετατραπεί σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων προστέθηκαν στον ίδιο αυτόν κατάλογο (κατηγορία Α, σημείο 9)[9].

17. Η τροποποίηση αυτή:

– παρέσχε στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίσουν μεταβατικό καθεστώς στο οποίο μπορούν να υπαχθούν μόνον οι κάτοχοι ημιαυτόματων όπλων που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, υπό την προϋπόθεση ότι τα είχαν νομίμως αποκτήσει και καταχωρίσει στο σχετικό μητρώο πριν από τις 13 Ιουνίου 2017·

– δεν επέτρεψε στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τέτοιο μεταβατικό καθεστώς για πρόσωπα που είχαν αποκτήσει τα ίδια αυτά όπλα, εάν αυτά είχαν μετατραπεί σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων.

6 Καθ' ο μέρος ενδιαφέρει εν προκειμένω, η προσφυγή στρεφόταν κατά του άρθρου του 153, παράγραφος 5, σε συνδυασμό με το άρθρο 163, τα οποία τροποποιούσαν, αντιστοίχως, το άρθρο 3, παράγραφος 4, και το άρθρο 45/2 του νόμου περί όπλων.

7 Η ημερομηνία έναρξης ισχύος ήταν η 3η Ιουνίου 2019.

8 Η οδηγία 2017/853 προβλέπει το ίδιο καθεστώς σε σχέση με τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων των κατηγοριών Β και Γ του παραρτήματος Ι, μέρος ΙΙ (ως προς τα οποία απαιτείται άδεια και δήλωση, αντιστοίχως), κατά τρόπον ώστε έκαστο όπλο να υπόκειται στο καθεστώς (απαγόρευση, άδεια ή δήλωση) που ίσχυε συναφώς πριν από τη μετατροπή του σε όπλο αβολίδωτων φυσιγγίων. Δεδομένου ότι οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου εστιάζονται στα απαγορευμένα όπλα, θα επικεντρωθώ στην κατηγορία Α, σημείο 9, και δεν θα ασχοληθώ με τις κατηγορίες Β, σημείο 8, και Γ, σημείο 5.

9 Καίτοι το σημείο 9 αναφέρεται σε «[ο]ποιοδήποτε πυροβόλο όπλο αυτής της κατηγορίας [Α] που έχει μετατραπεί είτε σε όπλο που εκτοξεύει αβολίδωτα φυσίγγια, ερεθιστικές ουσίες, άλλες ενεργές ουσίες ή πυροτεχνικά βλήματα είτε σε όπλο χαιρετισμού ή κρότου», εντούτοις, η υπό κρίση διαφορά αφορά αποκλειστικά τα πυροβόλα όπλα που έχουν μετατραπεί ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια (σημείο Β.14 της απόφασης περί παραπομπής). Επομένως, καθ' ο μέρος ενδιαφέρει εν προκειμένω, ελλείψει περαιτέρω διευκρινίσεων, η αναφορά στην κατηγορία Α, σημείο 9, θα περιορίζεται στα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων.

18. Κατά συνέπεια, εάν τα όπλα, τόσο τα ημιαυτόματα (κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8) όσο και εκείνα που έχουν μετατραπεί σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων (κατηγορία Α, σημείο 9), είχαν αποκτηθεί *μετά* τις 13 Ιουνίου 2017, οι κάτοχοί τους τυγχάνουν της ίδιας δυσμενούς μεταχείρισης, καθόσον δεν επωφελούνται κανενός μεταβατικού καθεστώτος [10].

19. Αντιθέτως, υφίσταται διαφορετική μεταχείριση των κατόχων ημιαυτόματων όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, σε σχέση με τους κατόχους όπλων της κατηγορίας Α, σημείο 9, σε περίπτωση που αμφότεροι τα είχαν αποκτήσει *πριν* από τις 13 Ιουνίου 2017. Οι πρώτοι δύνανται να υπαχθούν στο μεταβατικό καθεστώς, ενώ οι δεύτεροι όχι.

20. Κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, από την απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου δεν μπορεί να συναχθεί εάν η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι σύμφωνη προς τις αρχές της ισότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και προς το δικαίωμα ιδιοκτησίας [11].

21. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) υποβάλλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιβαίνει το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ, σε συνδυασμό με το μέρος ΙΙ, κατηγορία Α, σημεία 6 έως 9, του παραρτήματος Ι της ίδιας οδηγίας, προς τα άρθρα 17, παράγραφος 1, 20 και 21 του Χάρτη […] και προς την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέψουν μεταβατικό καθεστώς για τα πυροβόλα όπλα της κατηγορίας Α9 τα οποία έχουν νομίμως αποκτηθεί και καταχωριστεί στο σχετικό μητρώο πριν από τις 13 Ιουνίου 2017, ενώ τους επιτρέπει να προβλέψουν μεταβατικό καθεστώς για τα πυροβόλα όπλα των κατηγοριών Α6 έως Α8, τα οποία έχουν νομίμως αποκτηθεί και καταχωριστεί στο μητρώο αυτό πριν από τις 13 Ιουνίου 2017;»

III. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

22. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Απριλίου 2021.

23. Γραπτές παρατηρήσεις υπέβαλαν οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης (Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL, NG και WL), η Βελγική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα τρία αυτά θεσμικά όργανα, καθώς και η Βελγική Κυβέρνηση, παρέστησαν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης Σεπτεμβρίου 2022.

[10] Το Cour Constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) αναφέρει ότι η απόλυτη απαγόρευση των όπλων αυτών *από τις 13 Ιουνίου 2017* ήταν αναμενόμενη ήδη από τη δημοσίευση της οδηγίας 2017/853. Στηριζόμενο στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2019, Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (C-482/17, EU:C:2019:1035· στο εξής: απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου), υποστηρίζει ότι η απαγόρευση αυτή ήταν συμβατή με το δικαίωμα ιδιοκτησίας και με την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

[11] Κατά το Cour Constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο), με την απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου εξετάστηκε αποκλειστικώς η απουσία μεταβατικού καθεστώτος για τα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6, 7 ή 8, που είχαν αποκτηθεί *μετά* τις 13 Ιουνίου 2017 (σημείο Β.18.3 της αποφάσεως περί παραπομπής). Το κρίσιμο εν προκειμένω ζήτημα είναι η ίδια απουσία μεταβατικού καθεστώτος για τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, που είχαν αποκτηθεί *πριν* από την ημερομηνία αυτή.

IV. Εκτίμηση

A. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1. Καθορισμός του αντικειμένου της διαφοράς

24. Το αρχικό κείμενο της οδηγίας 91/477 προέβλεπε διάφορες κατηγορίες πυροβόλων όπλων: Α («απαγορευμένα πυροβόλα όπλα»), Β («πυροβόλα όπλα για τα οποία απαιτείται άδεια»), Γ («πυροβόλα όπλα για τα οποία απαιτείται δήλωση») και Δ («λοιπά πυροβόλα όπλα») [12].

25. Η οδηγία 2017/853 τροποποίησε την κατάταξη αυτή, καθιστώντας απαγορευμένα ορισμένα ημιαυτόματα όπλα τα οποία έως τότε υπάγονταν στην ευρύτερη κατηγορία Β, σημεία 1 και 4 (αναλόγως του εάν επρόκειτο για βραχύκαννα ή μακρύκαννα όπλα), ως όπλα για τα οποία απαιτείτο άδεια.

26. Συνεπεία της τροποποίησης αυτής, ορισμένα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που προηγουμένως κατατάσσονταν στην κατηγορία Β (όπλα για τα οποία απαιτείται άδεια) κατατάχθηκαν στην κατηγορία Α (απαγορευμένα όπλα).

27. Συγκεκριμένα, στο παράρτημα Ι, μέρος ΙΙ, η κατηγορία Α περιλαμβάνει πλέον, μεταξύ άλλων, τρεις υποκατηγορίες [13]:

– αυτόματα πυροβόλα όπλα που έχουν μετατραπεί σε ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα (σημείο 6).

– ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα με κεντρική επίκρουση, βραχύκαννα ή μακρύκαννα, με ικανότητα βολής και επαναγέμισης άνω ενός ορισμένου αριθμού (σημείο 7).

– ημιαυτόματα μακρύκαννα πυροβόλα όπλα με αναδιπλούμενο κοντάκι (σημείο 8).

28. Επιπλέον, στην κατηγορία Α δημιουργήθηκε μια υποκατηγορία (σημείο 9), η οποία περιλαμβάνει «[ο]ποιοδήποτε πυροβόλο όπλο αυτής της κατηγορίας [Α] που έχει μετατραπεί […] σε όπλο που εκτοξεύει αβολίδωτα φυσίγγια […]».

29. Ο νομοθέτης της Ένωσης έλαβε υπόψη ότι η μεταφορά των όπλων αυτών από την κατηγορία Β στην κατηγορία Α θα είχε ως συνέπεια μεγάλος αριθμός κατόχων νομίμως αποκτηθέντων ημιαυτόματων όπλων να απολέσει την κυριότητά τους (η απαγόρευση απόκτησης και κατοχής τους συνεπαγόταν την κατάσχεσή τους) [14].

30. Για τον λόγο αυτό, ο ίδιος νομοθέτης προέβλεψε στο νέο άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβεβαιώνουν, να ανανεώνουν ή να παρατείνουν τις άδειες που είχαν χορηγηθεί για ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, και αντιστοιχούν σε πυροβόλα όπλα τα οποία κατατάσσονταν στην κατηγορία Β και είχαν αποκτηθεί και καταχωριστεί νομίμως πριν από τις 13 Ιουνίου 2017 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας 2017/853).

[12] Η τροποποίηση που επέφερε η οδηγία 2008/51/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων (ΕΕ 2008, L 179, σ. 5)] διατήρησε τη δομή αυτή, μεταβάλλοντας απλώς το περιεχόμενο της κατηγορίας Β.

[13] Η κατηγορία Α, σημεία 1 έως 5, παρέμεινε ως είχε. Άλλα είδη ημιαυτόματων όπλων εντάχθηκαν στην κατηγορία Β.

[14] Άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/477.

31. Ωστόσο, στο πλαίσιο του εν λόγω μεταβατικού καθεστώτος δεν γίνεται αναφορά στα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, ήτοι σε εκείνα που είχαν μετατραπεί σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων. Η σιωπή του εν λόγω άρθρου ως προς τα τελευταία [15], σε συνδυασμό με τη ρητή αναφορά του στα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, συνηγορεί υπέρ της γραμματικής ερμηνείας του: μόνον οι κάτοχοι των τελευταίων (των όπλων που δεν έχουν υποστεί μετατροπή) και όχι οι κάτοχοι των πρώτων (των όπλων που έχουν υποστεί μετατροπή) μπορούσαν να επωφεληθούν του μεταβατικού καθεστώτος.

32. Δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, δυνατή η ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 4α, κατά τρόπον ώστε το πεδίο εφαρμογής του να εκτείνεται, πέραν των κατατασσόμενων στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, ημιαυτόματων πυροβόλων όπλων που δεν έχουν υποστεί μετατροπή, και στα ίδια αυτά όπλα που έχουν υποστεί μετατροπή ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια και τα οποία, μετά την τροποποίηση της οδηγίας 91/477 από την οδηγία 2017/853, υπήχθησαν στην κατηγορία Α, σημείο 9, της πρώτης [16].

33. Η ερμηνεία αυτή θα ερχόταν σε σύγκρουση με το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, το οποίο, επιμένω, δεν κάνει αναφορά στα πυροβόλα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, που προκύπτουν από την προσαρμογή (για την εκτόξευση αβολίδωτων φυσιγγίων) των πυροβόλων όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8.

34. Αναγνωρίζω ότι θα ήταν πιο ευχερές για το Δικαστήριο να προβεί σε *σύμφωνη ερμηνεία* του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 [17], προκειμένου να αποφευχθούν οι συνέπειες που θα είχε ενδεχόμενη κήρυξή του ως ανίσχυρου. Θα αρκούσε, υπό το πρίσμα αυτό, να γίνει δεκτό ότι το μεταβατικό καθεστώς εκτείνεται και στα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, ακόμη και αν το άρθρο δεν τα περιλαμβάνει ρητώς.

35. Φρονώ, ωστόσο, ότι δεν είναι δυνατό να υποκατασταθεί ή να διαστρεβλωθεί η βούληση του νομοθέτη, όταν ο ίδιος έχει επιλέξει ένα μεταβατικό καθεστώς που αναφέρεται ρητώς σε ορισμένες μόνον κατηγορίες όπλων και όχι σε άλλες. Τούτο δε κατά μείζονα λόγο όταν, όπως αναφέρθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το μέτρο αυτό ελήφθη συνειδητά και σκόπιμα.

36. Όπως έχει υπενθυμίσει το Δικαστήριο, «η ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης δεν είναι δυνατόν να έχει ως αποτέλεσμα να καθίσταται άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας το σαφές και ακριβές γράμμα της διατάξεως. Επομένως, εφόσον η έννοια μιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης προκύπτει σαφώς από το ίδιο το γράμμα της, το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποκλίνει από τη γραμματική ερμηνεία της» [18].

[15] Κατά τη Βελγική Κυβέρνηση, η οποία εξέφρασε την άποψή της μετά από εξέταση της νομοθετικής διαδικασίας, επρόκειτο για αβλεψία. Αντιθέτως, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστήριξαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ο αποκλεισμός ήταν σκόπιμος δεδομένων των μειονεκτημάτων που θα είχε οποιαδήποτε άλλη λύση.

[16] Στην ερμηνεία αυτή φαίνεται να αναφέρεται η Επιτροπή όταν, με τις γραπτές παρατηρήσεις της (σημεία 73 επ.), υποστηρίζει ότι η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ κατόχων όπλων διαφορετικών κατηγοριών δεν προκαλείται από το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, αλλά από τον βελγικό νόμο μεταφοράς του άρθρου αυτού στην εσωτερική έννομη τάξη, ο οποίος θα μπορούσε να έχει αποκλείσει την επιβεβαίωση, ανανέωση ή παράταση των αδειών που είχαν χορηγηθεί στα ημιαυτόματα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6, 7 ή 8.

[17] Στη δυνατότητα αυτή αναφέρθηκε το Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ορισμένοι από τους παρεμβαίνοντες δεν την απέρριψαν, ενώ άλλοι τη θεώρησαν contra legem.

[18] Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2022, VD και SR (C-339/20 και C-397/20, EU:C:2022:703, σκέψη 71), με παράθεση της απόφασης της 25ης Ιανουαρίου 2022, VYSOČINA WIND (C-181/20, EU:C:2022:51, σκέψη 39).

37. Τούτων δοθέντων, οι αμφιβολίες ως προς το κύρος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 (όπως η τελευταία τροποποιήθηκε) έγκεινται στο ότι τα ημιαυτόματα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων κατατάσσονται πλέον στην κατηγορία Α[19], με αποτέλεσμα οι κάτοχοί τους να μην έχουν τη δυνατότητα να τα διατηρήσουν υπό την κατοχή τους. Το κατά πόσον το άρθρο αυτό προσβάλλει τα δικαιώματα στα οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο, ή παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, εναπόκειται αποκλειστικά στο Δικαστήριο να κρίνει.

2. Επί του παραδεκτού του προδικαστικού ερωτήματος

38. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι απαράδεκτη ως υποθετική. Κατά τη γνώμη της:

– το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 θέτει αυστηρές προϋποθέσεις όσον αφορά το μεταβατικό καθεστώς: η κατοχή των επίμαχων πυροβόλων όπλων προϋποθέτει προηγούμενη άδεια και καταχώριση πριν από τις 13 Ιουνίου 2017·

– δεδομένου ότι στο Βέλγιο, μέχρι τη μεταφορά της οδηγίας 2017/853 στο εθνικό δίκαιο, τα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που μετατρέπονταν σε όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων δεν υπάγονταν στον νόμο περί όπλων (πωλούνταν ελεύθερα), δεν απαιτείτο προηγούμενη άδεια ή καταχώριση·

– υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 είχε συμπεριλάβει στο μεταβατικό καθεστώς τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, το Βέλγιο δεν θα ήταν σε θέση να αναπτύξει τη δυνατότητα που του παρέχει το άρθρο αυτό.

39. Δεν συμμερίζομαι την ένσταση της Επιτροπής, διότι, κατά τη γνώμη μου, τα άρθρα που αφορούν την (προηγούμενη) άδεια και καταχώριση των επίμαχων όπλων δεν επιδέχονται μόνον την ερμηνεία στην οποία προβαίνει το θεσμικό αυτό όργανο. Επιπλέον, μια τέτοια ερμηνεία, όπως η ίδια η Επιτροπή αναγνωρίζει, θα εξηρτάτο από την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου του οποίου η προδικαστική παραπομπή τεκμαίρεται λυσιτελής.

40. Εν πάση περιπτώσει, οι αμφιβολίες που εγείρονται δεν έχουν υποθετικό χαρακτήρα, η δε επίλυσή τους προϋποθέτει την ερμηνεία της οδηγίας 91/477:

– αφενός, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, ακόμη και αν στο Βέλγιο δεν απαιτείτο προηγούμενη άδεια και καταχώριση αυτού του τύπου όπλων, να πρέπει να εκτιμηθεί σε ποιον βαθμό τα δύο αυτά στοιχεία ήταν απαραίτητα για τη διαμόρφωση του μεταβατικού καθεστώτος·

– αφετέρου, κατά την εξέταση του κύρους του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, μια πτυχή την οποία θα πρέπει να αποσαφηνίσει το Δικαστήριο είναι εάν, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, ως ίσχυε πριν από την τροποποίηση του 2017, τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων που θα ενέπιπταν αργότερα στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, υπέκειντο τόσο σε άδεια όσο και σε καταχώριση στο σχετικό μητρώο, ανεξαρτήτως του εφαρμοστέου εθνικού καθεστώτος.

[19] Αναφέρομαι, όπως διευκρινίζω εν συνεχεία, στα ημιαυτόματα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων για τα οποία έως τότε απαιτείτο άδεια (κατηγορία Β) σύμφωνα με την οδηγία 91/477, ακόμη και αν σε ορισμένα κράτη πωλούνταν, στην πραγματικότητα, ελεύθερα.

Β. Το κύρος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 υπό το πρίσμα των άρθρων 20 και 21 του Χάρτη

41. Κατά την ανάλυση του μεταβατικού καθεστώτος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, το αιτούν δικαστήριο επικαλείται την ενδεχόμενη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ισότητας έναντι του νόμου και της απαγόρευσης των διακρίσεων (άρθρα 20 και 21 του Χάρτη).

42. Οι απαγορευόμενες από το άρθρο 21 του Χάρτη διακρίσεις αφορούν προσωπικές περιστάσεις[20] *υποκειμενικής* φύσεως, οι οποίες αποτελούν τη βάση μιας αδικαιολόγητης και επιζήμιας για το πρόσωπο που την υφίσταται διαφορετικής μεταχείρισης.

43. Η απόφαση περί παραπομπής δεν προσδιορίζει τους λόγους για τους οποίους, στην υπό κρίση υπόθεση, υφίσταται τέτοιου είδους διάκριση. Αντιθέτως, από το σκεπτικό της συνάγεται ότι η ενδεχόμενη διαφορετική μεταχείριση αφορά ένα *αντικειμενικό* στοιχείο, ήτοι την κατοχή των τάδε (κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8) ή των δείνα όπλων (κατηγορία Α, σημείο 9), σε συνδυασμό με έναν χρονικό παράγοντα, ήτοι την ημερομηνία απόκτησής τους.

44. Ως εκ τούτου, θα επικεντρωθώ στο άρθρο 20 του Χάρτη, σύμφωνα με το οποίο το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης «επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις ούτε να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο διαφορετικές μεταξύ τους καταστάσεις, εκτός αν η διαφορετική αντιμετώπιση αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά»[21].

45. Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπήρξε προσβολή του δικαιώματος αυτού, πρέπει, αρχικώς, να εξεταστεί εάν οι κάτοχοι όπλων τα οποία η οδηγία 91/477 (όπως τροποποιήθηκε) ενέταξε στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, τελούσαν σε κατάσταση παρόμοια με εκείνη των κατόχων όπλων τα οποία κατατάχθηκαν στην κατηγορία Α, σημείο 9.

46. Πρέπει, προς τον σκοπό αυτόν, να εξεταστεί εάν, υπό το καθεστώς της οδηγίας 91/477, πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853, η απόκτηση και η κατοχή ημιαυτόματων όπλων υπέκειντο σε απαιτήσεις άδειας και καταχώρισης.

1. Τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων πριν από την οδηγία 2017/853

47. Με τις παρατηρήσεις τους, οι παρεμβαίνοντες εκφράζουν διαφορετικές θέσεις ως προς το καθεστώς που ίσχυε για τα ημιαυτόματα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων πριν από την οδηγία 2017/853:

– η Βελγική Κυβέρνηση[22] και το Συμβούλιο[23] υποστηρίζουν ότι η κυκλοφορία τους ήταν ελεύθερη και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείτο άδεια ή καταχώριση·

[20] Διακρίσεις για λόγους «[…] φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού». Στην παράγραφο 2 προστίθεται η ιθαγένεια, υπό ορισμένες επιφυλάξεις.

[21] Απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Schaible (C-101/12, EU:C:2013:661, σκέψη 76).

[22] Σημεία 26, 33 και 37 των γραπτών παρατηρήσεών της. Η Βελγική Κυβέρνηση αποσαφήνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τη θέση της, δηλώνοντας ότι η καταχώριση στην οποία αναφερόταν με το σημείο 33 των παρατηρήσεών της δεν αφορούσε τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων.

[23] Σημεία 12 και 13 των γραπτών παρατηρήσεών του.

– η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο υποστηρίζουν ότι τα όπλα αυτά ενέπιπταν στην έννοια των πυροβόλων όπλων και, κατά συνέπεια, υπέκειντο στις εγγενείς για τα όπλα της φύσεως αυτής προϋποθέσεις [24].

48. Η τελευταία άποψη παρουσιάζει, κατά τη γνώμη μου, μεγαλύτερη συνέπεια, καθόσον λαμβάνει υπόψη την έννοια του «πυροβόλου όπλου» του άρθρου 1, παράγραφος 1, σημείο 1, της οδηγίας 91/477, τόσο πριν όσο και μετά την τροποποίηση της τελευταίας από την οδηγία 2017/853. Η έννοια αυτή καλύπτει «toda arma portátil que tenga cañón y que lance, esté concebida para lanzar o pueda transformarse *fácilmente* para lanzar un perdigón, bala o proyectil por la acción de un combustible propulsor […]» («οποιοδήποτε φορητό όπλο με κάννη το οποίο εκτοξεύει, είναι σχεδιασμένο να εκτοξεύει ή μπορεί να μετατραπεί ώστε να εκτοξεύει βολίδα ή βλήμα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης […]») [25].

49. Από τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν οι παρεμβαίνοντες επί του σημείου αυτού, πιο πειστικές μου φαίνονται εκείνες του Κοινοβουλίου, τα επιχειρήματα του οποίου συμμερίζομαι. Το εν λόγω θεσμικό όργανο υποστηρίζει ότι η εισαγωγή του σημείου 9 στην κατηγορία Α συνεπάγεται μάλλον την αποσαφήνιση ενός κανόνα που ήταν ήδη σε ισχύ, παρά την επί της ουσίας τροποποίησή του [26].

50. Το Κοινοβούλιο προσθέτει ότι τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, είχαν αρχικώς σχεδιαστεί για να εκτοξεύουν βολίδες ή βλήματα, σύμφωνα δε με το άρθρο 1, παράγραφος 1, σημείο 1, της οδηγίας 91/477, ως ίσχυε πριν από την τροποποίηση του 2017, μπορούσαν να εξαιρεθούν από την έννοια του πυροβόλου όπλου μόνο για κάποιον από τους λόγους που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, μέρος ΙΙΙ, στοιχεία α′, β′, και γ′ [27], ουδείς εκ των οποίων συνέτρεχε.

51. Συναφώς, υποστηρίζει ότι:

– όσον αφορά το στοιχείο α′, τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, έχουν υποστεί λιγότερο ριζική μετατροπή από αυτή που οδηγεί στην απενεργοποίησή τους, όπερ επιτρέπει τη λειτουργία τους, αν και μόνο για την εκτόξευση αβολίδωτων φυσιγγίων. Η διάκριση είναι σαφής, καθόσον τα απενεργοποιημένα όπλα της κατηγορίας Α, σε αντίθεση προς τα απαγορευμένα πυροβόλα όπλα, εμπίπτουν στην κατηγορία Γ, σημείο 6, ως όπλα για τα οποία απαιτείται δήλωση·

[24] Η Επιτροπή, αφού αμφισβήτησε το παραδεκτό της προδικαστικής παραπομπής για τον λόγο ότι στο Βέλγιο δεν απαιτείτο άδεια και καταχώριση, αναγνώρισε στη συνέχεια ότι τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων ήταν «πυροβόλα όπλα» και ότι, ως εκ τούτου, ενέπιπταν στο καθεστώς της οδηγίας 91/477 πριν από την τροποποίησή της (σημείο 30 των γραπτών παρατηρήσεών της).

[25] Το επίρρημα «fácilmente», το οποίο χρησιμοποιείται στην ισπανική απόδοση, δεν εμφανίζεται στις άλλες γλωσσικές αποδόσεις που συμβουλεύτηκα (στη γερμανική αναφέρεται: «eine Kugel oder ein anderes Geschoss mittels Treibladung durch einen Lauf verschießt, die für diesen Zweck gebaut ist oder die für diesen Zweck umgebaut werden kann»· στην αγγλική: «may be converted to expel a shot, bullet or projectile»· στη γαλλική: «qui propulse des plombs, une balle ou un projectile par l'action de la combustion d'une charge propulsive, ou qui est conçue pour ce faire ou peut être transformée à cette fin»· στην ιταλική: «o può essere trasformata al fine di espellere un colpo»· στην πορτογαλική: «que possa ser modificada para disparar balas ou projéteis»· ή στη ρουμανική: «sau poate fi transformată să expulzeze o alice, un glonț sau un proiectil»). Πέραν της απουσίας του σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις, φρονώ ότι, από απόψεως ασφάλειας δικαίου, η δυσκολία ή η ευκολία μετατροπής δεν αποτελεί πρόσφορο στοιχείο για τον χαρακτηρισμό ενός όπλου ως πυροβόλου. Το απλό ενδεχόμενο μετατροπής συνιστά κίνδυνο per se.

[26] Παρατηρήσεις του Κοινοβουλίου, σημείο 23. Στην υποσημείωση 7, υπογραμμίζει ότι το ίδιο ισχύει όσον αφορά την εισαγωγή του σημείου 8 στην κατηγορία Β και του σημείου 5 στην κατηγορία Γ για την περίπτωση των όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων που προκύπτουν από τη μετατροπή όπλων για τα οποία απαιτείται άδεια και δήλωση, αντιστοίχως.

[27] Ήτοι πρέπει να πρόκειται για: α) όπλα που έχουν γίνει οριστικά ακατάλληλα για χρήση· β) έχουν σχεδιαστεί για να δίνουν σήμα συναγερμού, για σηματοδοσία, για διάσωση, για σφαγή, για αλιεία με καμάκι ή προορίζονται για βιομηχανικούς ή τεχνικούς σκοπούς υπό τον όρο ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο γι' αυτή τη συγκεκριμένη χρήση· ή γ) παλαιά όπλα ή σύγχρονα αντίγραφά τους.

– όσον αφορά τα στοιχεία β′ και γ′, τα όπλα που απαριθμούνται σε αυτά (με εξαίρεση τα αντίγραφα παλαιών όπλων)[28] δεν υπέστησαν μεταβολή κατά την τροποποίηση του 2017, στοιχείο εκ του οποίου συνάγεται ότι δεν πρόκειται για τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9.

52. Ως εκ τούτου, η μετατροπή πυροβόλου όπλου σε όπλο αβολίδωτων φυσιγγίων δεν μεταβάλλει το αρχικό καθεστώς του (ως πυροβόλου όπλου που υπόκειται στο εναρμονισμένο καθεστώς της οδηγίας 91/477), σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, σημείο 1, της οδηγίας αυτής πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853.

53. Όπως έχω ήδη αναφέρει, συμφωνώ κατ' ουσίαν με τα επιχειρήματα αυτά, τα οποία όμως μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω.

54. Τα ημιαυτόματα όπλα που μετατρέπονται σε όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων είναι εξοπλισμένα με μηχανισμούς αρχικά σχεδιασμένους να αντέχουν στην εκτόξευση πραγματικών πυρών. Στον βαθμό αυτόν, εμπίπτουν αδιαμφισβήτητα στην έννοια που περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, σημείο 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 91/477, πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853[29].

55. Πράγματι, τέτοιου είδους «αντικείμενο» επιδέχεται μετατροπή ώστε να εκτοξεύει βολίδα ή βλήμα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης. Εάν, επιπλέον, «έχει τη μορφή πυροβόλου όπλου» και «λόγω της κατασκευής του ή του υλικού από το οποίο είναι κατασκευασμένο, μπορεί να υποστεί τη μετατροπή αυτή», ποιο όπλο θα ήταν καταλληλότερο προς τον σκοπό αυτόν από το αρχικό που έχει υποστεί μετατροπή;

56. Το ίδιο συμπέρασμα εξάγεται μετά από αντιπαραβολή των επίμαχων πυροβόλων όπλων με τα απενεργοποιημένα. Επ' αφορμή άλλης προδικαστικής παραπομπής[30], είχε τεθεί το ερώτημα εάν τα απενεργοποιημένα όπλα εμπίπτουν στην έννοια των πυροβόλων όπλων. Θα ταχθώ υπέρ της καταφατικής απάντησης αφού προηγουμένως αναφέρω ότι:

– κάθε όπλο περιλαμβάνει «ουσιώδη συστατικά μέρη». Η απενεργοποίηση επιδιώκει να διασφαλίσει ότι «όλα τα ουσιώδη μέρη του πυροβόλου όπλου κατέστησαν οριστικά ακατάλληλα προς χρήση και μη δυνάμενα να αφαιρεθούν, να αντικατασταθούν ή να τροποποιηθούν […]»[31]·

– τα ουσιώδη αυτά συστατικά μέρη συνιστούσαν per se πυροβόλο όπλο σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 1, παράγραφος 1β, της οδηγίας 91/477, πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853[32].

57. Εάν αυτό ισχύει για τα απενεργοποιημένα όπλα, πρέπει κατά μείζονα λόγο να ισχύει για τα όπλα που υφίστανται μετατροπές ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα πυρομαχικά. Στα ημιαυτόματα όπλα που έχουν υποστεί μετατροπή ώστε να εκτοξεύουν αυτού του είδους τα βλήματα, τα

[28] Ως πυροβόλα όπλα εμπίπτουν στην αντίστοιχη κατηγορία του παραρτήματος Ι, μέρος ΙΙ, δεδομένου ότι «τα αντίγραφα αυτά […] μπορούν να κατασκευαστούν με τη χρήση σύγχρονων τεχνικών που βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και την ακρίβειά τους, πράγμα που υποδηλώνει ότι τα όπλα αυτά ενδέχεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερη επικινδυνότητα από εκείνη των αυθεντικών παλαιών όπλων» (απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 129).

[29] Η τροποποίηση που επέφερε η οδηγία 2017/853 δεν ήταν ουσιώδης ως προς το σημείο αυτό.

[30] Υπόθεση A (Κυκλοφορία απενεργοποιημένων όπλων), επί της οποίας παρουσίασα τις προτάσεις μου στις 7 Ιουλίου 2022 (C-296/21, EU:C:2022:538).

[31] Παράρτημα Ι, μέρος ΙΙΙ, στοιχείο α′, της οδηγίας 91/477, πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853.

[32] Η οδηγία 2008/51 εισήγαγε στο άρθρο 1, παράγραφος 1β, της οδηγίας 91/477 αυτό που αρχικά προβλεπόταν στο παράρτημά της Ι, μέρος ΙΙ, στοιχείο β′.

ουσιώδη συστατικά μέρη παραμένουν άθικτα και λειτουργικά, με εξαίρεση την κάννη [33]. Η τροποποίηση την οποία επέφερε η οδηγία 2017/853, η οποία διεύρυνε τον κατάλογο των ουσιωδών συστατικών μερών (τα οποία απαριθμούνται έκτοτε στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/477), επιβεβαιώνει τη διαπίστωση αυτή [34].

58. Εν συνόψει, τα υφιστάμενα κατά την έναρξη ισχύος του τροποποιηθέντος κειμένου της οδηγίας 91/477 ημιαυτόματα όπλα, τα οποία αντιστοιχούσαν στην κατηγορία Β και, μετά την τροποποίηση, εντάχθηκαν στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, έχρηζαν άδειας και καταχώρισης, ανεξάρτητα από το εάν είχαν προσαρμοστεί ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια.

59. Διαφορετικό είναι το ζήτημα εάν τα κράτη μέλη, κατά τη θέσπιση των εσωτερικών νομοθεσιών τους, τήρησαν ή όχι το κριτήριο αυτό. Από τις πληροφορίες που έχουν παρασχεθεί προκύπτει ότι ορισμένα εξ αυτών (έξι, συμπεριλαμβανομένου του Βελγίου) δεν το τήρησαν [35]. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν αναιρεί όσα προαναφέρθηκαν.

2. Διαφορετική μεταχείριση και ισότητα έναντι του νόμου

60. Συνεπώς, οι κάτοχοι ημιαυτόματων όπλων που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης, παρά το γεγονός ότι βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση (όσον αφορά το ισχύον για αυτούς νομικό καθεστώς): εάν κατέχουν όπλα που δεν έχουν υποστεί μετατροπή, έχει εφαρμογή σε αυτούς το μεταβατικό καθεστώς του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853· εάν τα ίδια αυτά όπλα έχουν προσαρμοστεί ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια, οι κάτοχοί τους δεν μπορούν να υπαχθούν στο μεταβατικό καθεστώς.

61. Διαφορετική μεταχείριση συγκρίσιμων καταστάσεων «δικαιολογείται [μόνον] εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικό και εύλογο κριτήριο, δηλαδή εφόσον σχετίζεται με τον νομίμως επιδιωκόμενο από την επίμαχη νομοθεσία σκοπό, η δε διαφορά αυτή είναι ανάλογη προς τον σκοπό που επιδιώκεται με την οικεία μεταχείριση» [36].

62. Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, η αμφιβολία ως προς το κύρος αφορά νομοθετική πράξη της Ένωσης, «στον νομοθέτη της Ένωσης απόκειται να αποδείξει την ύπαρξη αντικειμενικών κριτηρίων που προβλήθηκαν ως δικαιολογία και να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου αυτό να διακριβώσει την ύπαρξη των κριτηρίων αυτών» [37].

[33] Οι ενέργειες μετατροπής πραγματικού πυροβόλου όπλου σε όπλο αβολίδωτων φυσιγγίων επικεντρώνονται στην κάννη του όπλου. Μια σειρά πείροι που διαπερνούν την οπή της κάννης εμποδίζουν με φυσικό τρόπο την έξοδο του βλήματος, ενώ παράλληλα αφήνουν χώρο για την αποβολή αερίων από την καύση της πυρίτιδας του αβολίδωτου φυσιγγίου. Ένας από τους πείρους πρέπει να τοποθετηθεί, μέσω του κλείστρου, στο πρόσθιο μέρος της θαλάμης, ώστε να εμποδίζεται η εισαγωγή βολιδωτού φυσιγγίου και να αποφεύγονται κατ' αυτόν τον τρόπο τα ατυχήματα.

[34] Σε αντίθεση με την ανακατασκευή όπλου κατόπιν συναρμολόγησης ουσιωδών συστατικών μερών προερχομένων από άλλα όπλα, η επαναφορά σε πυροβόλο όπλο κατόπιν άρσης των προσαρμογών που είχαν πραγματοποιηθεί στην κάννη για την εκτόξευση αβολίδωτων φυσιγγίων διασφαλίζει την πλήρη δομική στήριξη των ουσιωδών συστατικών μερών του αρχικού όπλου, χωρίς να απαιτείται καμία τροποποίηση ή προσαρμογή.

[35] Πολλά ήταν τα κράτη μέλη που τήρησαν το κριτήριο αυτό. Οι απαντήσεις του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σε ερώτηση του Δικαστηρίου συμπίπτουν στο ότι μόνο σε έξι κράτη μέλη η απόκτηση και η κατοχή όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων δεν υπέκειντο σε άδεια. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατέστη σαφές ότι η ύπαρξη διαφορετικών εθνικών νομοθετικών ρυθμίσεων (που περιγράφηκε ως νομοθετική κακοφωνία και χάος) ήταν καθοριστικός παράγοντας για τη λύση που υιοθετήθηκε προκειμένου να αποσαφηνιστούν και να ρυθμιστούν λεπτομερέστερα όσα προέκυπταν ήδη από την οδηγία 91/477 πριν από την τροποποίηση του 2017.

[36] Απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Schaible (C-101/12, EU:C:2013:661, σκέψη 77).

[37] Όπ.π. (σκέψη 78).

63. Με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, τα παρεμβαίνοντα θεσμικά όργανα εκφράζουν διαφορετικές απόψεις ως προς το κατά πόσον η κατάσταση των κατόχων όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, είναι συγκρίσιμη με εκείνη των κατόχων όπλων της κατηγορίας Α, σημείο 9:

– το Κοινοβούλιο, καίτοι υποστηρίζει ότι τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων έχρηζαν άδειας πριν από την τροποποίηση που επέφερε η οδηγία 2017/853, αναφέρει, εντούτοις, ότι οι κάτοχοί τους δεν τελούσαν σε κατάσταση συγκρίσιμη προς εκείνη των κατόχων όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8 [38]·

– το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων δεν έχρηζαν άδειας και καταχώρισης, οι κάτοχοί τους δεν τελούσαν σε κατάσταση συγκρίσιμη προς αυτήν των κατόχων όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8. Αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 91/477, τα κράτη μέλη μπορούσαν να θεσπίσουν αυστηρότερο καθεστώς και να καταστήσουν υποχρεωτική τη λήψη άδειας·

– η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τίποτε δεν εμπόδιζε τα κράτη μέλη να επιφυλάσσουν παρόμοια μεταχείριση στα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, και σε εκείνα που, λόγω της προσαρμογής τους για την εκτόξευση αβολίδωτων φυσιγγίων, κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημείο 9. Η ίδια η οδηγία δεν επιβάλλει υποχρέωση ικανή να προσβάλει το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση.

64. Λόγω της διάστασης απόψεων μεταξύ των θεσμικών οργάνων, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση εξετάστηκε το κατά πόσον η επέκταση του μεταβατικού καθεστώτος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, στα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων θα έθετε σε κίνδυνο τον σκοπό της διασφάλισης της δημόσιας ασφάλειας τον οποίον επιδιώκει η τελευταία οδηγία.

65. Με ορισμένες διαφοροποιήσεις, τα θεσμικά όργανα συμφώνησαν ότι το μεταβατικό καθεστώς σχεδιάστηκε με γνώμονα την έως τότε ύπαρξη διαφορετικών ρυθμίσεων στα κράτη μέλη. Στην περίπτωση των όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων χρησιμοποιήθηκε διαφορετικό κριτήριο από αυτό του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477: ο νομοθέτης της Ένωσης, αντί να επικεντρωθεί στην αδειοδότηση ανά κατηγορία όπλων (όπως προβλέπει το εν λόγω άρθρο), επέλεξε να κάνει χρήση των δυνατοτήτων παρέκκλισης του άρθρου 6, το οποίο επιτρέπει την κατά περίπτωση εξέταση της κατάστασης του κατόχου όπλου που έχει υποστεί μετατροπή ώστε να εκτοξεύει αβολίδωτα φυσίγγια.

66. Κατά τη γνώμη μου, η εξήγηση αυτή παρουσιάζει τρία τουλάχιστον αδύναμα σημεία όσον αφορά το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης που απολαύουν οι κάτοχοι ημιαυτόματων όπλων, είτε αυτά έχουν υποστεί μετατροπή είτε όχι, οι οποίοι τα είχαν αποκτήσει νομίμως, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, πριν από τις 13 Ιουνίου 2017.

67. Πρώτον, οι νομοθετικές αποκλίσεις σε εθνικό επίπεδο δεν δικαιολογούν την υιοθέτηση λύσεων που παραβλέπουν την πραγματικότητα του (ομοιόμορφου) πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 91/477, πριν από την τροποποίησή της με την οδηγία 2017/853.

[38] Καίτοι επικαλείται την ύπαρξη διαφορετικών νομικών καθεστώτων στα κράτη μέλη (σημεία 49 και 52 των γραπτών παρατηρήσεών του), δήλωσε, εντούτοις, σε απάντηση προς ερώτηση του Δικαστηρίου, ότι η ανομοιογένεια αυτή «δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 91/477».

68. Δεύτερον, θα μπορούσε κάλλιστα να αναγνωριστεί, με τις δέουσες προφυλάξεις, μεταβατικό καθεστώς στους κατόχους ημιαυτόματων όπλων που έχουν υποστεί μετατροπή ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια, υπό τον όρο ότι (στα κράτη μέλη στα οποία δεν απαιτείτο άδεια για τα όπλα αυτά) οι κάτοχοί τους θα τα καταχώριζαν δεόντως. Η λύση αυτή, στην οποία αναφέρομαι κατωτέρω, θα διασφάλιζε ότι στα κράτη μέλη που προέβλεπαν καθεστώς προηγούμενης άδειας (και που αποτελούν την πλειονότητα) οι κάτοχοι των όπλων αυτών δεν θα αποστερούνταν αίφνης της κατοχής τους.

69. Τρίτον, η προσφυγή στο καθεστώς του άρθρου 6 της οδηγίας 91/477 δεν θεραπεύει την άνιση μεταχείριση. Ασφαλώς, η οδηγία αυτή, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, παράλληλα με την απαγόρευση των όπλων της κατηγορίας Α, εισήγαγε καθεστώς παρεκκλίσεων (με το άρθρο 6, παράγραφοι 2 έως 7). Σύμφωνα με το τελευταίο:

– ο γενικός κανόνας (παράγραφος 1) είναι η «απαγόρευση της απόκτησης και κατοχής των πυροβόλων όπλων, των ουσιωδών συστατικών μερών και των πυρομαχικών που κατατάσσονται στην κατηγορία Α», τα δε κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι όσα εξ αυτών «κρατούνται παράνομα κατά παράβαση της απαγόρευσης αυτής, κατάσχονται»·

– στο πλαίσιο του καθεστώτος παρεκκλίσεως, είναι δυνατή, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η χορήγηση άδειας για πυροβόλα όπλα, ουσιώδη συστατικά μέρη και πυρομαχικά που κατατάσσονται στην κατηγορία Α[39]. Παρέχεται, συνεπώς, περιθώριο για τον περιορισμό των επιπτώσεων που προκαλεί η απαγόρευση σε ορισμένους κατόχους τέτοιων όπλων, προκειμένου να διασφαλίζεται η αναλογικότητα της απαγόρευσης.

70. Ακόμη και έτσι, από τις παρεκκλίσεις του άρθρου 6 της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, δεν καλύπτονται όλα τα ημιαυτόματα όπλα που έχουν μετατραπεί ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια. Συγκεκριμένα:

– η χρήση τους για σκοπούς αυτοάμυνας δεν αρκεί για να άρει, έστω και προσωρινά, την απαγόρευση κατοχής τους·

– ούτε οι αθλητές σκοποβολής που επιθυμούν να διατηρήσουν υπό την κατοχή τους όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, μπορούν να επωφεληθούν της παρέκκλισης, καθόσον το άρθρο 6, παράγραφος 6, περιορίζει την εφαρμογή της στα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6 και 7.

71. Ως εκ τούτου, παρά το γεγονός ότι το άρθρο 6 διορθώνει κάπως το πρόβλημα, δεν το επιλύει πλήρως, όπερ επιβεβαιώνει ότι το επίμαχο ζήτημα επικεντρώνεται στο ίδιο το μεταβατικό καθεστώς του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477.

72. Κατά τη γνώμη μου, η σύγκριση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών όπλων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επίλυση του προβλήματος. Ενώ ορισμένα όπλα (αυτά που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, στοιχεία 6, 7 ή 8) είναι πλήρως λειτουργικά και ικανά να εκτοξεύουν βολίδες ή βλήματα, άλλα (αυτά της κατηγορίας Α, στοιχείο 9) πυροδοτούν και εκτοξεύουν μόνον αέρια. Τα πρώτα συνιστούν ενεστώτα κίνδυνο, ενώ τα δεύτερα δυνητικό, σε περίπτωση επαναφοράς τους στην αρχική κατάσταση.

[39] Βλ. απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (σκέψη 122). Αυτές οι κατ' εξαίρεση χορηγούμενες άδειες, οι οποίες περιβάλλονται από εγγυήσεις σχετικά με την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη προκειμένου να διασφαλίζεται η ταυτοποίηση, η καταχώριση, η αποθήκευση, η φύλαξη και ο έλεγχος των όπλων, χορηγούνται: i) για «[…] την προστασία της ασφάλειας των υποδομών ζωτικής σημασίας, των εμπορικών θαλάσσιων μεταφορών, των αποστολών μεγάλης αξίας και των ευαίσθητων εγκαταστάσεων, καθώς και για σκοπούς εθνικής άμυνας και εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς, ερευνητικούς και ιστορικούς σκοπούς»· ii) σε «συλλέκτες»· iii) σε «οπλοπώλες και μεσίτες»· iv) σε «μουσεία»· και v) σε «αθλητές σκοποβολής».

73. Επομένως, από απόψεως ασφάλειας, το αντικειμενικά λογικό και σύμφωνο προς την αρχή της αναλογικότητας θα ήταν τα όπλα της κατηγορίας Α, σημείο 9, να αντιμετωπίζονται λιγότερο αυστηρά από αυτά της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8. Ωστόσο, η νομική λύση είναι ακριβώς η αντίθετη.

74. Υφίσταται ασφαλώς ο κίνδυνος τα ημιαυτόματα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων να μετατραπούν σε όπλα που εκτοξεύουν βολίδες ή βλήματα μέσω της ενέργειας εκρηκτικής ύλης. Εξ ου και η κατάταξή τους στην κατηγορία Α (ήτοι η απαγόρευσή τους) είναι εύλογη. Η προστασία της δημόσιας ασφάλειας ήταν, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 20 της οδηγίας 2017/853, ο καθοριστικός λόγος για την εισαγωγή της κατηγορίας Α, σημείο 9.

75. Εντούτοις, τα ημιαυτόματα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6, 7 ή 8, ενέχουν, όπως μόλις ανέφερα, τουλάχιστον τον ίδιο κίνδυνο: χωρίς να απαιτείται μετατροπή, είναι ικανά καθεαυτά να εκτοξεύουν βολίδες ή βλήματα (σε περιορισμένο αριθμό). Ως εκ τούτου, η κατάταξή τους στην κατηγορία Α, ως απαγορευμένων όπλων, ήταν εξίσου εύλογη.

76. Λιγότερο εύλογο από απόψεως δημόσιας ασφάλειας είναι, επαναλαμβάνω, να επιτρέπεται προσωρινά η κατοχή όπλων per se πιο επικίνδυνων (ημιαυτόματων όπλων που δεν έχουν υποστεί μετατροπή), τη στιγμή που το ίδιο μεταβατικό καθεστώς δεν εκτείνεται σε εκείνα που, θεωρητικώς, είναι λιγότερο επικίνδυνα συνεπεία της μετατροπής τους σε όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων.

77. Με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, τα παρεμβαίνοντα θεσμικά όργανα υποστηρίζουν ότι η απουσία προηγούμενης καταχώρισης των όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων εμποδίζει τον έλεγχο των υφιστάμενων όπλων. Φρονώ, ωστόσο, ότι η εξήγηση αυτή δεν είναι ικανοποιητική:

– πρώτον, διότι η οδηγία 91/477 προέβλεπε, από θεσπίσεώς της, την καταχώριση των αδήλωτων όπλων σε μητρώο. Το άρθρο της 8, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέψουν «υποχρεωτική δήλωση για όλα τα πυροβόλα όπλα της κατηγορίας Γ, τα οποία κατέχονται σήμερα στο έδαφός τους, εντός προθεσμίας ενός έτους από τη θέση σε ισχύ των εθνικών διατάξεων μεταφοράς της παρούσας οδηγίας». Ο ίδιος μηχανισμός θα μπορούσε να έχει επεκταθεί και στα όπλα άλλων κατηγοριών, ιδίως αυτών της κατηγορίας Α, σημείο 9·

– δεύτερον, διότι η εξήγηση αυτή δεν ισχύει για τα κράτη μέλη (την πλειονότητα) στα οποία υφίσταντο ήδη καθεστώτα άδειας και καταχώρισης τέτοιων όπλων·

– τρίτον, διότι ουδεμία αιτιολόγηση παρέχεται ως προς τα εμπόδια που θα μπορούσαν να ανακύψουν λόγω της καθιέρωσης μεταβατικής περιόδου δήλωσης και καταχώρισης, ως λιγότερο επαχθούς εναλλακτικής λύσης σε σχέση με την παντελή απουσία μεταβατικού καθεστώτος[40].

78. Εν συνόψει, φρονώ ότι άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 αντιβαίνει στην αρχή της ισότητας έναντι του νόμου, στον βαθμό που, χωρίς εύλογη εξήγηση, αντιμετωπίζει διαφορετικά συγκρίσιμες καταστάσεις.

[40] Τα παρεμβαίνοντα θεσμικά όργανα δεν έδωσαν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ικανοποιητικές εξηγήσεις ως προς το σημείο αυτό, αρκούμενα να επαναλάβουν ότι η λύση εντοπίζεται στο άρθρο 6 της οδηγίας 91/477.

79. Εάν το Δικαστήριο συμμεριστεί την εκτίμησή μου, δεν θα χρειαστεί να εξετάσει τη συμβατότητα του εν λόγω άρθρου με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη ή με την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Θα τα εξετάσω εν συντομία για την περίπτωση που το Δικαστήριο δεν κάνει δεκτή την πρότασή μου.

Γ. Το κύρος του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 υπό το πρίσμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, του Χάρτη

80. Δεν αμφισβητείται ότι οι αγοραστές όπλων της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, τα οποία είχαν μετατραπεί σε όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων πριν από τις 13 Ιουνίου 2017, απαγορεύεται να τα κατέχουν ακόμη και σε μεταβατική βάση. Το ερώτημα που τίθεται είναι εάν η επέμβαση αυτή στο δικαίωμα ιδιοκτησίας είναι ευλόγως δικαιολογημένη ή, αντιθέτως, υπέρμετρα επαχθής[41].

81. Το ίδιο αυτό πρόβλημα ανέκυψε στην υπόθεση επί της οποίας εξεδόθη η απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο, αφού επανέλαβε την πάγια νομολογία του επί του άρθρου 17, παράγραφος 1, του Χάρτη[42], έκρινε ότι η απαγόρευση των ημιαυτόματων πυροβόλων όπλων που προβλέπονται στο παράρτημα Ι, μέρος ΙΙ, κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, δεν συνιστούσε υπέρμετρη επέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας των κατόχων τους.

82. Οι λόγοι που υπαγόρευσαν την κρίση αυτή ήταν, κατ' ουσίαν, οι εξής:

– ότι το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, θέσπισε μεταβατικό καθεστώς, συνεπεία του οποίου η οδηγία αυτή «δεν επιβάλλει την αφαίρεση των όπλων αυτών από τους κατόχους τους εφόσον αυτά αποκτήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της ίδιας»[43]·

– ότι η απαγόρευση «[…] αφενός, περιορίζεται, κατ' αρχήν, στην αποτροπή της κτήσης κυριότητας επί αγαθού και, αφετέρου, συνοδεύεται από το σύνολο των εξαιρέσεων και παρεκκλίσεων του άρθρου 6, παράγραφοι 2 έως 6, της οδηγίας 91/477 […]»[44].

83. Ωστόσο, ο πρώτος από τους λόγους αυτούς δεν ισχύει για τα ημιαυτόματα όπλα της κατηγορίας Α, σημεία 6 έως 8, τα οποία, μετά τη μετατροπή τους σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων, κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημείο 9. Η απουσία μεταβατικού καθεστώτος σε σχέση με τα όπλα αυτά έχει ως συνέπεια όσα αποκτήθηκαν νομίμως *πριν* από τις 13 Ιουνίου 2017 να θεωρούνται αυτομάτως απαγορευμένα και να πρέπει να κατασχεθούν.

84. Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο, έχω ήδη εξηγήσει ότι το άρθρο 6 της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, δεν καλύπτει τα κενά, καθόσον δεν αφήνει περιθώρια νομιμοποίησης σημαντικών κατηγοριών νομίμως κατεχόμενων όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων για τις οποίες δεν υφίσταται πρόβλεψη στο άρθρο αυτό. Στις περιπτώσεις αυτές, οι

[41] Κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, θα επρόκειτο για εν τοις πράγμασι απαλλοτρίωση η οποία, ελλείψει πλήρους και προηγούμενης αποζημίωσης, θα παρέβαινε το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη.

[42] Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το άρθρο αυτό του Χάρτη «δεν απαγορεύει, κατά τρόπο απόλυτο, τη στέρηση της ιδιοκτησίας», αλλά «προβλέπει ότι μια τέτοια στέρηση μπορεί να γίνει μόνο για λόγους δημοσίας ωφελείας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημιώσεως για την απώλεια της ιδιοκτησίας».

[43] Απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (σκέψη 135).

[44] Όπ.π. (σκέψη 136).

κάτοχοι όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων που είχαν αποκτηθεί προηγουμένως και νομίμως πριν από τις 13 Ιουνίου 2017 υφίστανται, ελλείψει μεταβατικού καθεστώτος, άμεση στέρηση ιδιοκτησίας για την οποία δεν προβλέπεται αποζημίωση.

85. Ασφαλώς, ο νομοθέτης της Ένωσης μπορεί να καταστήσει αδύνατη τη διατήρηση της κυριότητας πυροβόλων όπλων που είχαν αποκτηθεί προηγουμένως και νομίμως, για λόγους «χρήσης των αγαθών προς το γενικό συμφέρον, κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 1, τρίτη περίοδος, του Χάρτη» [45].

86. Ωστόσο, εάν αποφασίσει να το πράξει σε σχέση με όπλα που είχαν αποκτηθεί προηγουμένως και νομίμως και ως προς τα οποία, ελλείψει δυνατότητας εφαρμογής των γενικών παρεκκλίσεων, χωρεί μόνον παράδοση ή οριστική απενεργοποίηση, το δικαίωμα προστασίας της ιδιοκτησίας δεν διασφαλίζεται.

87. Το δικαίωμα αυτό θα μπορούσε να διασφαλιστεί μόνο μέσω αποζημίωσης του κατόχου του απαλλοτριωθέντος αγαθού, κάτι που δεν προβλέπεται στην οδηγία 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853.

88. Ένα από τα παρεμβαίνοντα θεσμικά όργανα προτείνει τη μετάθεση της ευθύνης στα κράτη μέλη, με το σκεπτικό ότι τα τελευταία είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της ορθής μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και ότι, κατά τη μεταφορά της οδηγίας 91/477, όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με την οδηγία 2017/853, θα μπορούσαν να έχουν προβλέψει αποζημίωση [46].

89. Η πρόταση αυτή θα μπορούσε να είναι βάσιμη εάν ο κανόνας της Ένωσης παρείχε περιθώριο εκτίμησης στα κράτη μέλη, αλλά όχι όταν, ως εν προκειμένω, από τη συνδυαστική ανάγνωση του άρθρου 6 και του άρθρου 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477 προκύπτει ότι ορισμένες κατηγορίες ημιαυτόματων όπλων, τα οποία έχουν μετατραπεί ώστε να εκτοξεύουν αβολίδωτα φυσίγγια και είχαν αποκτηθεί νομίμως κατά τον οικείο χρόνο, δεν μπορούν πλέον να αποτελούν αντικείμενο νόμιμης κατοχής.

Δ. Αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

90. «Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το δικαίωμα επικλήσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προϋποθέτει ότι έχουν δοθεί από τις αρμόδιες αρχές της Ένωσης στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές. Πράγματι, το δικαίωμα αυτό έχει κάθε ιδιώτης στον οποίο κάποιο θεσμικό όργανο, φορέας ή οργανισμός της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις. Τέτοιου είδους διαβεβαιώσεις, ανεξαρτήτως της μορφής υπό την οποία παρέχονται, συνιστούν οι πληροφορίες που είναι συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες» [47].

91. Όπως και τα τρία θεσμικά όργανα που παρενέβησαν στην παρούσα διαδικασία (Κοινοβούλιο, Συμβούλιο και Επιτροπή), φρονώ ότι η απόφαση περί παραπομπής ουδεμία εγγύηση προσδιορίζει που να έχει δοθεί από τον νομοθέτη ή από άλλες αρχές της Ένωσης στους κατόχους όπλων που

45 Όπ.π. (σκέψη 137).

46 Κάτι που, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστηρίχθηκε ιδίως από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

47 Απόφαση της 5ης Μαρτίου 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, σκέψη 97).

κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημείο 9, της οδηγίας 91/477, στην οποία οι τελευταίοι θα μπορούσαν να στηρίξουν την προσδοκία ότι τα όπλα αυτά, τα οποία είχαν αποκτηθεί πριν από τις 13 Ιουνίου 2017, θα μπορούσαν να παραμείνουν στην κατοχή τους υπό μεταβατικό καθεστώς.

92. Αντιθέτως, οι μελέτες που προηγήθηκαν της τροποποίησης που επέφερε η οδηγία 2017/853 κατέδειξαν τις διαφορές μεταξύ των ρυθμίσεων των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 91/477 και πρότειναν τον καθορισμό ενιαίων κριτηρίων όσον αφορά τα όπλα που χρησιμοποιούνται για να δίνουν σήμα συναγερμού ή για εορταστικούς σκοπούς, προκειμένου να αποτραπεί η μετατροπή τους σε πραγματικά πυροβόλα όπλα [48].

93. Εάν, υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της οδηγίας 91/477, μπορούσε, γενικώς, να αναμένεται η αυστηροποίηση των όρων κατοχής πυροβόλων όπλων, τα αμέσως προηγηθέντα της τροποποίησής της κατέδειξαν την τάση αυτή με συγκεκριμένο τρόπο.

V. Πρόταση

94. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο Cour constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο, Βέλγιο) ως εξής:

«Το άρθρο 7, παράγραφος 4α, της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1991, σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2017/853 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, παραβαίνει τα άρθρα 17 και 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το μέρος που:

δεν παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επεκτείνουν το προβλεπόμενο στο άρθρο αυτό μεταβατικό καθεστώς για τα ημιαυτόματα πυροβόλα όπλα που κατατάσσονται στην κατηγορία Α, σημεία 6 έως 8, του παραρτήματος Ι, μέρος ΙΙ, στα ίδια αυτά όπλα τα οποία, μετά τη μετατροπή τους σε όπλα εκτόξευσης αβολίδωτων φυσιγγίων, εντάσσονται στην κατηγορία Α, σημείο 9, του παραρτήματος Ι, μέρος ΙΙ, της ίδιας οδηγίας ή να θεσπίσουν παρόμοιο καθεστώς για τα τελευταία·

δεν προβλέπει αποζημίωση για την περίπτωση στέρησης της ιδιοκτησίας και απαγόρευσης της χρήσης νομίμως αποκτηθέντων όπλων, όταν οι κάτοχοί τους δεν μπορούν να επωφεληθούν της κατ' εξαίρεση δυνατότητας χορήγησης άδειας που προβλέπεται στο άρθρο 6 της οδηγίας 91/477».

[48] Βλ. απόφαση Τσεχική Δημοκρατία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (σκέψεις 87 και 89), καθώς και έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 18ης Νοεμβρίου 2015, «REFIT Αξιολόγηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1991, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2008/51/ΕΚ της 21ης Μαΐου 2008, σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων» [COM(2015) 751 τελικό].